

2.4.2020

Koronavirus – yksinyrittäjien usein kysymät kysymykset ja vastaukset

Onko luvassa suoraa tukea tuki yksinyrittäjille?

Tilanne 2.4.2020. Tätä täydennetään, kun haun ohjeet ja hakulomakepohja on julkistettu.

Yksinyrittäjät voivat pian hakea tukea kunnilta koronavirustilanteesta johtuviin vaikeuksiin. Haku pyritään avaamaan kunnissa viimeistään 14. huhtikuuta. Kunnat tiedottavat tuen avautumisesta.

Yksinyrittäjä voi hakea tukea yrityksensä sijaintikunnasta. Tuen suuruus on 2 000 euroa. Tuki myönnetään yksinyrittäjän toiminnan harjoittamisesta johtuvien menojen kattamiseen.

Kunnille laaditaan tuen myöntämiseen käytännönläheiset ohjeet sekä valmis hakulomakepohja.

Tukea voi hakea yksin taloudellista toimintaa harjoittava Suomessa toimiva päätoiminen yrittäjä, riippumatta toiminnan oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta. Yksinyrittäjäksi määritellään yrittäjä tai ammatinharjoittaja, jolla ei ole palveluksessaan palkattua työvoimaa, mukaan lukien freelanceryrittäjät. Usean yrittäjän yritykset kuuluvat ELY-keskusten palveluiden piiriin.

Avustuksen myöntämisen ehtona on yksinyrittäjän osoittama merkittävä heikentynyt taloudellinen tilanne ja liikevaihdon alenema koronaviruksen takia 31.12.2019 jälkeen. Tuki on harkinnanvarainen. Tukea ei voi myöntää, jos yritys on ollut taloudellisissa vaikeuksissa ennen koronakriisiä, eikä yritykselle, jolla on verovelkoja.

Avustusta voidaan maksaa 1.3.2020–31.8.2020 välillä aiheutuneisiin kustannuksiin. Tukea voi hakea rinnakkain yrittäjille tulossa olevan laajennetun työttömyystuen kanssa.

Tuki vaikuttaa yrittäjälle maksettavan työttömyysetuuden määrään, mikäli yrittäjä nostaa tuen itselleen palkkana tai käyttää sen yritystoiminnan menojen sijasta henkilökohtaisiin menoihinsa. Muussa tapauksessa tuki ei vaikuta työttömyysetuuden määrään.

Työ loppui – miten käy yksinyrittäjän toimeentulon?

Hallitus kertoi tiedotustilaisuudessaan 20.3.2020, että yksinyrittäjät yritysmuodosta riippumatta saavat oikeuden työttömyyspäivärahaan, jos työt loppuvat. Peruspäiväraha ja työmarkkinatuki ovat nyt 724 euroa kuukaudessa. Yritystä ei tarvitse ajaa alas, jotta tukea saa. Työttömyysturva ei koske vain yksinyrittäjiä, vaan myös muita yrittäjiä. Suomen Yrittäjät ajoi tätä uudistusta.

HUOM! Tätä kirjoitettaessa 2.4. uudistus ei ole vielä voimassa. Suomen Yrittäjät on edellyttänyt, että järjestelmä tulee saada ripeästi avattua ja mahdollisimman kevyellä byrokratialla.

Koronakriisin takia kauppa ei käy ja kassa tyhjenee – mistä yksinyrittäjä voi hakea rahoitusta?

Jos koronakriisi näkyy yrityksen rahoitustilanteessa, on tärkeää, että yrittäjä on itse aktiivinen ja ajoissa liikkeellä lisärahoituksen hakemisessa.

Ensin kannattaa olla yhteydessä omaan rahoittajapankkiin ja selvittää millaisia tuotteita heillä on tarjota akuuttiin tilanteeseen. Kaikilla keskeisillä pankeilla on tarjolla erilaisia vaihtoehtoja yrittäjän tilanteen helpottamiseksi. On tärkeää olla liikkeellä mahdollisimman nopeasti. Näin voidaan välttää liian vahinkoja, joilla voisi olla vaikutusta yrityksen rahoituskelpoisuuteen.

Jos rahoituksen saannissa on ongelmia, kannattaa olla yhteydessä myös meihin, Suomen Yrittäjiin, sillä seuraamme yhdessä valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin kanssa tilannetta, jotta pk-yritysten rahoituksen saatavuus voidaan turvata. Yhteyttä kannattaa ottaa Kaikki koronasta yrittäjälle -sivuston [yhteydenottolomakkeella](#).

Pankit

Pankit ovat yhdessä [Finnveran](#) kanssa rakentaneet rahoitusta, jonka avulla yritysten on mahdollista selvitä koronan aiheuttaman kriisin yli. Yrittäjän tulee olla itse aktiivinen rahoituksen hakemisessa. Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tulee olla yhteydessä ensin omaan rahoittajapankkiin ja selvittää millaisia tuotteita heillä on tarjota akuuttiin tilanteeseen.

Finnvera

Koronaviruksen aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa johtuen [Finnvera](#) ei käsittele suoria lainahakemuksia tällä hetkellä. Nyt Finnveran rahoitustuotteista on käytössä vain pankkien kautta käytettävät alkutakaus ja pk-takaus sekä Finnvera-takaus.

Finnveran takauksia ja lainoja voidaan myöntää kotimaiselle yhtiölle (osakeyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö) tai rekisteröidylle toiminimelle. Ainoastaan henkilölle myönnettävässä yrittäjälainassa (perustettavan) kohdeyhtiön on oltava osakeyhtiö ja esimerkiksi alkutakausta ei voi käyttää osuuskunnan perustamiseen.

Mitä tehdä, jos ei koronakriisin takia pysty maksamaan veroja ajoissa?

Ennakkoveroja kannattaa hakea pienemmäksi Verohallinnon [OmaVero-palvelussa](#), kun tulos jää arvioitua pienemmäksi. Ennakkoveroja voidaan koronatilanteen vuoksi poikkeuksellisesti alentaa oman ilmoituksen mukaan ilman välitilinpäätöksiä tai muita kirjallisia selvityksiä. Myös ennakkoveron eräkuukausiin voi hakea muutosta.

Oma-aloitteisten verojen (mm. arvonlisävero) ilmoituksille ei ole mahdollista myöntää lisääaikaa, mutta myöhästymismaksu voidaan jättää perimättä erityisestä syystä, esimerkiksi sairastumisen vuoksi.

Pyynnön myöhästymismaksun perimättä jättämisestä voi esittää ilmoituksen eräpäivänä (kuukauden 12. päivä) tai välittömästi sen jälkeen

- Verohallinnon puhelinpalvelussa p. 029 497 008 (arvonlisäverotus) tai
- [OmaVeron](#) kautta viestillä (Omat veroasiat > toiminnot > kaikki toiminnot > viestit ja ajanvaraus > lähetä viesti).

Tuloveroilmoituksen antamiselle voi hakea lisääaikaa [OmaVerossa](#). Ilmoituksen jättämiselle voidaan myöntää lisääaikaa erityisestä syystä, esimerkiksi sairastumisen estäessä ilmoituksen antamisen ajallaan. Myös lomaketta ”Hakemus veroilmoituksen antamisajan pidentämiseksi” voi käyttää. Huom! Hakemuksen tulee olla Verohallinnossa viimeistään veroilmoituksen määräpäivänä.

[Lomake toiminimiyrittäjälle, avoimelle yhtiölle ja kommandiittiyhtiölle >>](#)

[Lomake osakeyhtiölle >>](#)

Huom! Hakemuksen tulee olla Verohallinnossa viimeistään veroilmoituksen määräpäivänä.

Verohallinto tehostaa prosessejaan ennakkoveromuutoksissa, maksujärjestelyjen sopimisessa, sanktiomaksujen perimättä jättämisessä sekä arvonlisäveron palautuksissa, jotta yrittäjät ja yritykset saisivat nopeasti ja joustavasti apua vaikeaan tilanteeseensa ja selviäisivät tuen avulla poikkeuksellisen kriisin yli.

Heti, jos alkaa näyttää siltä, että veroja ei pysty maksamaan ajallaan, kannattaa ottaa yhteyttä Verohallintoon maksujärjestelystä sopimiseksi.

Voit hakea helpotettua maksujärjestelyä OmaVerossa 25.3.2020 alkaen aina elokuun 2020 loppuun saakka. Jos haet maksujärjestelyä aiemmin, käsitellään pyyntö normaalin maksujärjestelyn ehtojen mukaisesti. Maksujärjestelyä voi hakea myös palvelunumerosta 029 497 028, mutta helpotetun maksujärjestelyn hakeminen on tässäkin tilanteessa mahdollista vasta 25.3.2020 alkaen.

Veroja, jotka liittyvät 25.3. alkaen käsittelyssä oleviin maksujärjestelypyyntöihin, ei lähetetä ulosottoon eikä yrityksen verovelkaa julkaista verovelkarekisterissä tai protestilistalla. Verohallinto käsittelee saapuneet maksujärjestelypyynnöt, kun lainmuutos alennetusta viivästyskorosta tulee voimaan. Koronavirustilanteen vuoksi pyyntöjen määrä todennäköisesti kasvaa ja käsittelyajat pitenevät.

Maksujärjestelyssä olevien verojen viivästyskorko alenee valmistelussa olevan lakimuutoksen myötä 7 prosentista 4 prosenttiin. Alennettua korkoa sovelletaan 1.3.2020 jälkeen erääntyneisiin maksujärjestelyssä oleviin veroihin.

Helpotetun maksujärjestelyn mukainen ensimmäinen maksuerä on nykyisen yhden kuukauden sijaan vasta kolmen kuukauden päästä maksujärjestelyn hyväksymisestä. Verohallinto lisää maksujärjestelyn jälkeen syntyneet uudet verovelat automaattisesti maksujärjestelyyn 31.5.2020 asti.

Maksujärjestelyyn ei pääse, jos hakijalla on ulosotossa perittävänä verovelkaa tai jos hakija on jättänyt antamatta veroilmoituksia tai tulorekisteri-ilmoituksia. Myös aiemmin rauennut maksujärjestely voi estää uuden järjestelyn saamisen.

Ota yhteyttä aina Verohallintoon, jos sinulla on vaikeuksia verojen maksun kanssa. Älä jätä oma-aloitteisesti veroja maksamatta tai maksa niitä pienemmissä erissä. [Näin haet maksujärjestelyä OmaVerossa.](#)

Voiko yksinyrittäjä saada korvauksia?

Tuki sairastumisen tai karanteenin joutumisen vuoksi

Kela voi maksaa tartuntatautipäivärahaa, kun yrittäjä on määrätty olemaan poissa työstään, eristettäväksi tai karanteeniin jonkin tartuntataudin, esimerkiksi koronaviruksen, leviämisen estämiseksi. Jos yrittäjä puolestaan sairastuu itse tautiin, on hänellä oikeus Kelan maksamaan sairauspäivärahaan.

Tartuntatautipäiväraha määräytyy poissaolon alkamishetkellä voimassa olevan YEL- tai MYEL-työtulon mukaan. Sen maksaminen edellyttää, että jokin näistä kolmesta ehdosta täyttyy:

- kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri on määrännyt yrittäjän olemaan poissa töistä
- sairaanhoitopiiriin tartuntataudeista vastaava lääkäri on määrännyt työntekijän karanteeniin tai eristettäväksi
- EU-alueella eristetyille tai karanteeniin määrättyllä henkilöllä on todistus lääkäriltä, jolla on oikeus määrätä näitä rajoituksia kyseisessä maassa. Tartuntatautipäivärahassa ei ole omavastuu-aikaa.

Tartuntatautipäivärahaa voidaan maksaa vain niiltä päiviltä, jolloin henkilö ei ole voinut työskennellä karanteenin tai eristyksen takia. Päivärahaa ei siis makseta esimerkiksi tehtävissä, joissa voidaan tehdä etätöitä. Tartuntatautipäivärahassa ei ole omavastuu-aikaa.

Sairauspäivärahaa maksetaan, kun henkilön työkyvyttömyys on kestänyt vähintään omavastuuajan. [YEL-vakuutetuilla](#) yrittäjillä omavastuu-aika on sairastumispäivä. Arkipäiviä ovat päivät maanantaista lauantaihin arkipyhät pois lukien.

Jos yrittäjällä ei ole YEL-vakuutusta, omavastuu-aika on sairastumispäivä ja sitä seuraavat yhdeksän arkipäivää, kuten palkansaaajilla. Tältä niin sanotulta yleiseltä omavastuuajalta (sairaspäivät 2–10) yrittäjälle maksettavan etuuden nimi on YEL-päiväraha, joka työkyvyttömyyden pitkittyessä vaihtuu yleisen omavastuuajan jälkeen sairauspäivärahaksi.

Sairauspäiväraha määräytyy vuositulon perusteella. Vuositulo lasketaan 12 kalenterikuukauden tarkastelujaksolta, joka edeltää päivärahoikeuden alkamista edeltävää kalenterikuukautta. Yrittäjän sairauspäiväraha määräytyy pelkästään yrittäjän eläkevakuutuksen vuosityötulon eli niin sanotun YEL-työtulon mukaan. Yrittäjien vuosituloon lasketaan 12 kalenterikuukauden tarkastelujakson YEL- ja/tai MYEL-työtulo. Vuosituloon ei lasketa mukaan palkkatuloa omasta yrityksestä eikä elinkeinotoiminnan ansiotuloa. Jos YEL- tai MYEL-työtulon määrä on muuttunut tarkastelujakson aikana, huomioidaan keskimääräinen työtulo.

Jos henkilöllä on yritystoiminnan ohella esim. palkkatuloa työskentelystä toiselle, huomioidaan se sairauspäivärahan määrän. Yleiseltä omavastuuajalta (päivät 2–10) maksettavassa niin sanotussa YEL-päivärahassa huomioidaan vain YEL-työtulo. Jos ei ole tuloja tarkastelujakson aikana tai ne ovat hyvin pienet, päiväraha on aina vähintään vähimmäismääräinen.

Oman päivärahan määrän voi laskea [Kelán laskurilla](#).

YEL-päivärahan saamisen edellytyksenä on vähintään terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan todistus työkyvyttömyydestä. Varsinaisen sairauspäivärahan osalta edellytetään työkyvyttömyyden ensimmäisen 60 päivän ajalta yleensä vähintään lääkärin A-todistusta ja sen jälkeen laajempaa B-todistusta.

Mistä talousvaikeuksiin joutunut yksinyrittäjä saa tukea?

Voiko yrittäjä saada asumistukea tai toimeentulotukea

Pienituloisella yrittäjällä voi olla oikeus [Kelán yleiseen asumistukeen](#) tai [toimeentulotukeen](#), jonka täydentävä osa haetaan kunnan sosiaalitoimesta. Jos taloustilanne huono, kannatta tehdä heti hakemus [Kelán sivuilla](#). Se on ainoa keino saada varmuus siitä, onko hakijalla ja perheellä oikeus edellä yleiseen asumistukeen tai toimeentulotukeen.

Voiko yrittäjä saada työttömyyskorvausta?

2.4. annettu lakiesitys, ei vielä voimassa

Hallitus antoi 2.4. lakiesityksen, jolla on tarkoitus laajentaa määrääjäksi yrittäjän oikeutta saada työttömyysturvaa yritystoiminnan harjoittamisen rinnalla. Lakiesitys menee seuraavaksi eduskunnan käsittelyyn. Laki ei siis ole vielä voimassa. Se tulee voimaan mahdollisimman pian, todennäköisesti jo ennen pääsiäistä.

Lakiesityksen mukaan yrittäjien 724 euron työmarkkinatukea voidaan maksaa ajalta 16.3.–30.6.2020. Jos yrittäjä rekisteröityy työnhakijaksi viimeistään 15. huhtikuuta, hänellä on oikeus työmarkkinatukeen takautuvasti 16.3. lähtien, kunhan tuen saamisen edellytykset täyttyvät. Työnhakijaksi voi ilmoittautua vaikka heti.

Milloin yrittäjä esityksen mukaan saisi työmarkkinatukea?

Lakimuutos koskee kaikkia yrittäjiä yrityksen koosta ja yhtiömuodosta riippumatta. Työmarkkinatuen saaminen edellyttää, että yrittäjän päätoiminen työskentely on päätynyt tai yritystoiminnasta saatava tulo on vähemmän kuin 1 089,67 euroa kuukaudessa jokaista yrityksessä yrittäjänä työskentelevää henkilöä kohti.

Esityksen mukaan työmarkkinatukea (724 €/kk) voidaan maksaa ilman omavastuuaikaa. Jos yritystoiminnasta on tuloja, ne sovitellaan työttömyysetuuden kanssa. Enintään 300 euron kuukausittaiset tulot eivät kuitenkaan lähtökohtaisesti vähennä työttömyysetuutta lainkaan. Tämän jälkeen työttömyysetuus vähenee siten, että jokainen tienattu euro pienentää etuutta 50 sentillä.

Miten haen työmarkkinatukea?

Yrittäjä tulee ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistoon ja antaa selvitys päätoimisen työskentelyn päättymisestä tai tulon vähentymisestä koronavirusepidemiasta johtuen. Päätoimisen työskentelyn päättyminen todetaan ensisijaisesti yrittäjän oman ilmoituksen perusteella.

Yrittäjän on annettava selvitys yrityksen toimialasta ja siitä, miten vakava tartuntatauti ja siitä johtuvat rajoitukset ja suositukset ovat aiheuttaneet päätoimisen työskentelyn päättymisen. Vaihtoehtoisesti työnhakijan tulee antaa TE-toimistolle selvitys yritystoiminnasta saatavasta tulosta, ja tulon vähentymisen tulisi johtua vakavasta tartuntataudista.

TE-toimisto antaa yrittäjän oikeudesta työmarkkinatukeen työvoimapolitiittisen lausunnon Kelalle, josta työmarkkinatuki haetaan.

Voiko työttömyysturvaa saada muiden tukien rinnalla?

Yrittäjä voi saada työttömyysturvaa sellaisten tukien rinnalla, jotka on tarkoitettu yritystoiminnan kehittämiseen tai yritystoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin. Esimerkiksi yksinyrittäjätuki, jota kunnat alkavat lähiaikoina maksaa, ei sulje pois oikeutta saada työttömyysturvaa.

Tuki voi vaikuttaa työttömyysetuuden määrään, mikäli yrittäjä esimerkiksi käyttää sitä henkilökohtaisiin menoihinsa tai se luetaan yrittäjän ansiotuloksi tai palkaksi. Jos tuki käytetään yritystoiminnasta aiheutuviin kuluihin, ei se vaikuta työttömyysturvaetuuteen.

Tuleva yksinyrittäjätuki on tarkoitettu yritystoimintaan ja työttömyysturva yrittäjän henkilökohtaisiin menoihin.

Tilanne yrittäjän työttömyysturvassa nyt, ennen 2.4. annetun lakiesityksen voimaantuloa

Jos yritystoiminnan joutuu lopettamaan kokonaan, yrittäjä voi saada työttömyysetuutta. Silloin kannattaa ilmoittautua välittömästi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon.

Yritystoiminta voidaan katsoa työttömyysturvassa lopetetuksi, kun

a) yritys on myyty

b) yritys on asetettu konkurssiin

c) yritys on asetettu selvitystilaan, (selvitysmiehenä toimiminen saattaa muodostaa esteen työttömyysetuuden maksamiselle)

d) muun kuin osakeyhtiön purkamisesta on tehty yhtiömiesten kesken sopimuse) tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on päättynyt ja yrittäjä on:

1) luopunut eläkevakuutuksestaan (YEL/MYEL)

2) jättänyt Verohallinnolle ilmoituksen yrityksen poistamiseksi ennakoperintä- ja työnantajarekisteristä ja

3) jättänyt Verohallinnolle ilmoituksen yrityksen poistamiseksi arvonlisäverovelvollisten rekisteristä tai yritystoiminnan keskeytymisestä

f) Yksityisen elinkeinonharjoittajan eli ns. Toiminimiyrittäjän yritystoiminta katsotaan lopetetuksi myös, kun

1) tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on työnhakijan luotettavana pidettävän ilmoituksen mukaan päättynyt tai muuten on ilmeistä, ettei toimintaa enää jatketa; ja

2) henkilö on luopunut mahdollisesta yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta eläkevakuutuksesta.

[SYT-kassan](#) jäsenet voivat saada ansiosidonnaista päivärahaa.

Muille peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea maksaa [Kela](#). Ansio- ja peruspäivärahan saamisen edellytyksenä on yrittäjän työssäoloehdon täyttäminen (15 kk toimintaa/vakuuttamista, vähintään 13 076 YEL-työtulo/2020). Työmarkkinatuessa ei em. ehtoa ole.

Kelan maksamat työttömyysetuudet ovat 33,66 e/pv (2020) ilman korotusosia (mm. lapsikorotus). Edellä mainittuja etuuksia maksetaan 5 päivältä viikossa (myös arkipyhiltä). Työttömyysturvassa on viiden päivän omavastuu-aika.

Mistä yksinyrittäjä saa nopeasti koronätietoa?

Tässä poikkeuksellisessa ja haastavassa tilanteessa on luonnollisesti ilmassa avoimia kysymyksiä ja huolta. Tärkeintä on muistaa, että kysymysten kanssa ei tarvitse eikä pidä painia yksin. Neuvoa ja apua on tarjolla.

Eri kanavia avun saamiseksi:

- [Kaikki koronasta yrittäjälle](#)
- Oman alueesi [yritysneuvoja](#).
- Mentori tukemaan yritystoimintaasi ja jaksamista: <https://www.mentorisi.fi/>
- Tukea henkiseen jaksamiseen anonymisti ja maksuttomasti 24/7, [Mieli ry:n kriisipuhelin](#)
- Suomen Yrittäjien lakineuvonta jäsenille puhelimitse: 09 229 222 klo 8–18
- Tukiryhmä [Yrittäjät#ostapienelta](#) Facebookissa

Mitä kunta voi tehdä yrittäjiä auttaakseen?

Suomen Yrittäjät ja [Kuntaliitto](#) laativat yhteiset suositukset yrityksille ja kunnille koronakriisin ajaksi. Tavoite on turvata yritysten toimintaedellytykset, alueiden työpaikat ja kuntien elinvoima.

Yhteiset suositukset kuntaliiton kanssa:

https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/kuntaliitto_yrittajat_suosituksset.pdf

Lisätietoa Kaikki koronasta yrittäjälle -sivustolta

Tutustu myös muiden kuin yksinyrittäjien esittämiin kysymyksiin ja niihin koottuihin asiantuntijoiden vastauksiin [täällä](#). Suosittelemme myös tutustumaan koko [Kaikki koronasta yrittäjälle -sivustoon](#).